

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditija (v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 193.

V Ljubljani, v petek 24. avgusta 1894.

Letnik XXII.

Boj za Podgrad.

Iz Istre 22. avg.

Najvažnejša točka v našem sodnem okraju je Podgrad, ki je pravo središče v vsakem oziru. Kakor drugod v Istri, tako je tudi tukaj gospodarila mala četa naseljenih Italijanov, koji so se večinome rekrutirali po c. kr. uradih. Pred 7 leti prevzel je upravo občine deželni poslanec gospod Slavoj Jenko. Mi, ki smo na svoje oči videli prejšnje grozno gospodarstvo, prazne blagajne, razrušena občinska poslopja, občino brez vsakega premoženja in vsakih dohodkov, tesnimi občutki gledali smo moža — poštenjaka, bode li mogel ogromno breme prenašati in našo nesrečno občino na pravo pot spraviti. Kajti za slabim, a v verskem in narodnem oziru popolnoma protivnim gospodarstvom otpnelo je sree našem narodu. In to so oni grozoviti nasledki gospodarstva naših liberalnih Italijanov — narod otpne, zgubi vero, zgubi ljubezen do svoje narodnosti in do materne jezika.

Težka je bila naloga, koju je sprejel g. Slavoj Jenko, ali še večja bila je njegova odločnost in delavnost. V kolo ž njim stopili so vsi uglednejši možaki in tesno ž njim združila se je naša rodoljubna duhovščina. Od ranega jutra, do pozno popoldne sedel je v občinskem uradu; brez plače, brez vsake nagrade opravljal je samo z jednim občinskim uradnikom obširne občinske posle in v kratkem času uredil zamotano občinsko šteno. Razrušena občinska poslopja so popravljena, deloma obnovljena, občinski dolgovi so poplačani, v take namene se je potrošilo čez 20.000 gld. in v občinski blagajni ostalo je prihranjenih par tisočakov. In narod je prenovljen. V složnem delovanju z našo duhovščino znal je požrtvovalni gospod Slavoj Jenko narodu vcepiti samozaupanje, prednjačil je narodu z lepim vzgledom in narod postal je veren, ljubi svoj materni jezik in svojo narodnost kakor malokje na Slovenskem.

Iz Trsta piha mrzel veter. Gospodarji položaja v Istri so Italijani in v rumeni hiši v Trstu odmeva glas iz Poreča. Deželno- in državnozbornske volitve so pred vrati in tukaj je volilni okraj poslancev Mandiča in Jenkota, tukaj je tudi volilni okraj Spinčičev. In kojega sredstva nebi uporabila Trst in Poreč, da ne bodo voljeni vsi poslanci!

Najeli so znanega Francesca Marotti iz Obrovega. On povsodi znan kot velik stiskavec, ki bi rajši dal kos mesa od svojega telesa, kakor novič iz svojega žepa, on, ki se ne bi bil ganil iz svoje prodajalnice in krčme ni za 5 minut, sedaj cele dneve, cele tedne okoli dirja, sedaj v Poreč, sedaj v Trst, sedaj na Volovsko. Kakor črna megla vleče se po dnevu in po noči s svojimi pomagači po vaseh, mami ljudi skupaj v gostilne, kriči in zabavlja na „farje“, odvrta ljudi od cerkve, napada g. Slavoj Jenko, on — on žuga, da bode vse odstavil, ki s „farji“ držijo, kajti ž njim je deželni odbor v Poreču, ž njim je c. kr. namestnik v Trstu, ž njim je c. kr. okrajni glavar na Volovskem. Na mizo hodi liter za litrom in vse plačuje on, stiskavec Francesco Marotti. Odkod je ta denar? Pijana druhal okoli njega preklinja in na čelu se ji pozna znamenje Judeža Iškarijota. Pošteni in značajni ljudje se s trudom ogibljejo te družbe in med celim

narodom vlada samo jedna govornica: „antikrist je tukaj!“

Ni li zdaj najugodnejši čas, da se izvede dolgo nameravani „colpo di grazia“ — smrtni udarec — nad probujenim Podgradom? C. kr. namestništvo v Trstu razpustilo je občinsko zastopstvo v Podgradu, odstavilo župana g. Slavoj Jenko-ta in imenovalo sporazumno z deželnim odborom v Poreču tri upravitelje. Vsi trije so pravi hlapeci Francesca Marotti, kajti on donaša zapovedi iz Trsta, Poreča in Volovskega in oni morajo vse slepo izvršiti.

Med narodom nimajo ni vpliva, ni pristašev. Kakor razdražen lev gleda naš dobri narod to mešanje na občini in željno pričakuje časa volitve, da razpodi nepozvane goste, da mu ne razmečejo težko prihranjenih žuljev v občinski blagajni.

Kdaj bodo volitve? Po jasnem slovu postave morajo se volitve razpisati v teku šestih tednov po razpustu občinskega zastopstva.

Zdaj je vsako nedeljo in praznik na vsakem shodu Francesco Marotti in njegovi pomagači. Gorje mu, kdor mu je dolžan in da se mu protivi! Precej tožit!

Tudi zna za vsa pota navzgor. Óloveče je sicer jako omejenega znanja in pameti, vendar ima dobre učitelje. Tožil je nekega pohlevnega daccarja pri njegovih gospodarjih. Znani radikalni slovenski „rodoljub“ Gorup po svojem poslovdju, tudi „rodoljubu“. Kalistru zažugal mu je z odpustom, če se bo držal Jenko-ta in duhovščine. In vendar je ravno ta čas njegov cestar v Obrovem javno napadal gosp. hrušiškega kapelana zaradi volitev in vendar so v Pazinu tudi njegovi daccarji pri letošnjih volitvah glasovali in strastno agitirali za italijansko stranko. Taki so naši narodnjaki-bogataši!

To se je poneslo Francescu Marotti. Kaj pa z duhovščino? Hvalil se je, da mu je naročeno, naj pazi, če koji kapelan agitira. Bil je dne 19. t. m. shod v Račicah. Na shodu se vé bil je tudi Francesco Marotti in iz svoje stisnjene mošnje plačeval svojim prodancem vino. In plačeval je od poludne do večera. Hrušiški kapelan g. Šifrer imel je v Račicah službo Božjo. Kakor je navada, pristopijo pred in po službi Božji možaki k svojemu duhovnu, da ga pozdravijo in kaj poprašajo. In pravili so možje, kako hujskajo nekateri prodanci proti zidanju cerkve v Podgradu. Gospod kapelan razložil je narodu to vprašanje in poučil narod, kako se ima vladati. To je zvedel Francesco Marotti. Kapelana tožit, ker agitira proti njemu. In precej drugi dan na vse zgodaj napregel je konje, privezal vrečo sena na voz in hajd na Volovsko tožit g. kapelana Šifrerja k c. kr. okrajnemu glavarstvu. Mar misliš ti, Francesco Marotti, da so duhovni mutasti psi in da ne smejo narodu pokazati, kaj je belo in kaj je črno! Ali misliš, da je naš presvetli gospod škof kakor Gorup in Kalister, da bo svojim duhovnom zapovedal podpirati tvoje napade na sveto vero, na sveto cerkev in duhovščino?

Povodom zadnjega obiska osvedočil se je presvetli gospod škof o napredku v naši župniji, videl je po g. županu Jenko-tu popravljene cerkve in župnišča, videl je lep sprejem, katerega mu je napravil veren narod — njemu, svojemu višjemu pastirju, njemu, nasledniku svetih apostolov.

Pri nas je tedaj razvit volilni boj, čeravno niso še volitve razpisane. Še nikdar ni tukaj vladalo tako naidušenje za sveto stvar, kakor sedaj. — In On, ki nas je vstvaril kakor listja in trave, On, ki je pol sveta podaril sinom Slave, On — večni Bog — nas bo čuval!

Makar na nas navalite svega svieta čete, Bog je s nami, tko prot nam, s njime hajd' pod pete!

Shod kat. polit. društva na Pristavi pri Tržiču.

(Konec.)

Velikanska četa nemaničev ni imela zveze ž njim. Pravega Boga je pozabila družba; pozemeljskega boga pa velika večina nima. Ali je potem čuda, da so jeli reveži tajiti Boga? — Propadati je jel tudi kmečki stan. Na razvalinah obrtnega in kmečkega stanu je vstajal četrti stan, izročeu na milost in nemilost trinoškemu kapitalizmu. Evo nekaj dokazov za našo državo! Pri nas volijo v državni zbor vsi, ki plačujejo najmanj po 5 gld. direktnega davka na leto. Volijo možje, ki so dovršili 24. leto. Spomladi leta 1891 (pri zadnjih volitvah) je bilo 1.782.057 volilcev. Mož nad 24 let je nekako 5.716.000. Torej so imeli mej 1000 samo 303 volilno pravico. Ostali so v gospodarskem in političnem oziru brez pomena — proletarijci, reveži. Premoženje se vedno bolj združuje pri nekaterih; nemaničev je vedno več. Kmečka posestva se vedno bolj izgublajo iz rok dednih lastnikov njihovih in s tem tudi politična moč.

Leta 1891 je volilo 63 velikoposestnikov jednega poslanca, 2574 meščanov in 10.918 volilcev na deželi pa tudi po jednega. 168 kmetov pomenja tedaj v političnem življenju toliko, kakor 46 meščanov in 1 veleposestnik. Pravijo, da smo vas prišli hujskat na Pristavo. Toda številke menda ne hujskajo, pač pa učé, da se morajo kmetje krčevito boriti za vsako ped zemlje svojega posestva. Veliki posestniki v naši deželi posebe so tudi naši narodni nasprotniki, ker so v veliki večini liberalni Nemci. — Številke pa govore, da je delavsko vprašanje v zvezi s kmečkim in obrtnim vprašanjem. Leta 1885 je bilo mej 1000 prebivalci v naših kranjskih mestih 63 volilcev; leta 1891 jih je bilo samo 53. Kam jih je prešla mej tem časom desetorica? Propadli so, pogreznili so se pod površje k ogromni četi četrtega, delavskega stanu. Na deželi jih je bilo mej 1000 ljudmi leta 1885 — 92 volilcev; leta 1894 — 88. Štirje mej 1000 so se izgubili mej nemaniče.

2. V naši polovici priraste vsako leto vknjiženege dolga na kmečkih posestvih za 31 milijonov goldinarjev. Če stane oral zemlje povprek 200 gld., propade tedaj na leto do 150.000 oralov. Recimo, da potrebuje kmetič za svojo družino 20 oralov, potemtakem izgubi 7000 kmetov vsako leto svoje posestvo. Kaj je potem ž njimi? Pridružijo se tisti množici, ki nima imena.

3. Eksekutivnih dražb na kmetih je vedno več. Od leta 1867 do 1870 jih je bilo povprek po 4000 na leto, kasneje po 8000 do 10.000 in še več. Te mrzle številke menda vsaj ne hujskajo.

4. V 61 okrajih je bilo pri zadnji štetvi manj ljudij, nego leta 1880, dasi se jih je mnogo več narodilo. Vzrok temu je, ker so se izselili v mesta

6 M. M. 2

iskat si dela. Na kmetih pa primanjkuje delavcev in dobrih poslov. Vse je razrušeno. Propadajoči kmetje in obrtniki dajejo torej svoje sinove in hčere v tvornice; izmeji jih se nabira tista četa, ki žuga vsi družbi z najradikalnejšimi izpremembami. Mirno, priprosto, zadovoljno življenje na kmetih zamenjavajo otroci častnega kmečkega stanu z burnim, ubožnim in razuzdanim po velikih mestih. Tja hodijo trpet, kvarit se in umirat; tvornice polnijo, a hkrati tudi bolnišnice in ječe. Prav doslovno se izpolnjuje tedaj v našem času Malthusovo gospodarsko načelo: „Ječe, bolnišnice in ladije z izseljenci so tista mesta, koder narava izločuje tiste, katerim nima ničesar dati.“

Vse to nam je prinesel liberalizem s svojo svobodo. Družba se je pregrešila, ker se je v javnem življenju odtrgala od Boga Stvarnika in Odrešenika in kazni ni izostala. Čutimo jo vsi. — Kristijanu je umevno sovraštvo mej stanov, umevni vzroki razdora mej reveži in bogatini. Tisti, ki so ljudstvu iztrgali Boga iz prsij, nimajo pravice zahtevati, da bi jih kdo spoštoval.

Se neko drugo posebno svobodo, ki jo je prinesel čas, si moramo ogledati, ker tudi v nji vidimo mnogo vzrokov razširjajoči revščini in delavskemu vprašanju, menim namreč svobodo in ravnopravnost židov. Sveta cerkev se je sicer vedno ustavljala vsakeršni krivici, toda pri tem je pa tudi vedno branila krščansko ljudstvo pravim in gmotnim sovražnikom. V svojih zakonih je branila tudi žide krivice, a ravno tako je tudi varovala kristijane pogubnemu židovskemu vplivu. Prepovedovala je kristijanom služiti pri židih, zdraviti se od židovskih zdravnikov itd., sploh: vsako prezaupno občevanje z njimi. Židje so morali nositi posebno obleko, da so se izmej vseh spoznavali. — Vse to je sedaj minulo, in menda ne kristijanom v dobiček. Človeku, ki pozna po svoji skušnji pogubni vpliv židovstva na krščansko ljudstvo, se milo stori, ko prebira, kako jasno in temeljito so včasih umevali židovsko vprašanje. Naj navedem samo jeden vzgled! Vojvodinja brabantka je vprašala sv. Tomaža Akvinskoga, je-li sme po sili vzeti premoženje židom svoje državnice, ker so si vse, kar imajo, pridobili z oduštvom. Sveti Tomaž ji je odgovoril v posebnem spisu („De regimine Judaeorum“).

Tam pravi, da se tudi židom ne sme vzeti, kar potrebujejo za življenje. Kristjanje ne smejo biti nikomur v izpodtiko, niti židom, niti poganom, niti cerkvi božji. Krivično pridobljenega blaga židje ne smejo obdržati; vrniti se mora pravemu lastniku. Vlada pa sami zase ne smejo jemati denarja, če niso sami naravnost oškodovani; tudi krivično pridobljenega denarja židovega, ki je bil obsojen k denarni kazni, si ne smejo pridržati. Ako trdijo, da imajo škodo, morajo jo sami sebi pripisati, ker „tako škoda izvira iz njihove malomarnosti. Zakaj bolje bi bilo, da bi silili žide k delu, da bi si tako pridobivali vsakdanji živež, kakor da kar brez dela živé in samo z oduštvom bogatijo“. Vprašanju, je-li je prav, da imajo židje kako posebno znamenje, odgovarja tako-le: „Temu je odgovor jasek po sklepu splošnega cerkvenega zbora, da naj se židje obojega spola v vseh krščanskih pokrajinah razlikujejo po posebni obleki od drugega ljudstva“. To zadnje srednjeveško napravo bi še najložje pogrešali, ker se židje blizu že sami po sebi dobro ločijo od nas, pač pa v marsikaterem drugem obziru želimo malo drugačne svobode židom. Kristjani niso hoteli več ubogati cerkve in sedaj služijo v velikem številu — židom. Liberalizem jih je tako osvobodil.

III. Jasno torej vidimo, da od dne do dne bolj propadamo in da postaja delavsko vprašanje le — preravno vprašanje ne samo za tiste, ki so sedaj v delavskem stanu, marveč za vse ljudstvo, za celo družbo. Kako naj se reši? Dva odgovora imamo, ki se oba v tem smislu umevata. Oba trdita, da je socialno vprašanje prav za prav delavsko vprašanje in oba temeljmeta torej na najširšem temelju. Socialna demokracija in katoliška cerkev sta tisti sili, mej katerima se bo bil zadnji boj. Vsi vmesni kričalci, naj se imenujejo liberalci ali kakorkoli so brez pomena, ker jim nedostaje doslednosti in žilavosti.

Socialna demokracija na jedni, katoliška cerkev na drugi strani; obé priznavate, da je treba preosnove. Socijalisti pravijo: Boj mej stanov je naraven in bo trajal toliko časa, dokler zasebno

lastništvo ne poneha in dokler se vsi ljudje v družbi ne zjednačijo. Katoliška cerkev pravi: Boj mej stanov ni naraven, marveč vsi stanovi so poklicani, da se mej seboj pomagajo, kakor udje jednega telesa so; vsak ima svoje opravilo, a vsi so potrebni in opravilo jednega ne zavira drugega pri njegovem delu. Naravna je torej sloga mej raznimi udi društvenega telesa, — mej stanov. Potreben je vladar, potrebni so podložniki. Delodajalci in delavci si niso po naravi v nasprotju, marveč so navezani drug na drugega. Duhovnik in verniki, gosposka in ljudstvo morajo sodelovati, vsak po svojem v splošni blagor; kmet, obrtnik, učitelj, umetnik in učenjak vsi so si potrebni. Sloga mej njimi je pa mogoča samo, če vlada mej vsemi krščanska pravičnost in ljubezen.

Kako se pa dosezi preosnova. Socijalisti pravijo, da je dobro vsako sredstvo, tudi kruta sila, revolucija. Katoliška cerkev pa trdi, da se mora skušati preosnova s složnim sodelovanjem cerkve in države in da morajo temu pomagati tudi posamniki po svojih močeh.

Katoličanje imamo že izdelan načrt, po katerem se nam je ravnati. Ta načrt je okrožnica sv. Očeta o delavskem vprašanju z dne 15. vel. travna 1891. Sv. Oče sami priznavajo, da sedaj ni premoženje pravično razdeljeno. Razstoj mej reveži in bogatini se mora zmanjšati. Vsak mora imeti upanje in možnost, da si kaj stalnega pridobi. S tem bi se povečala zemlji rodovitnost, veselje do dela in ljubezen do domovine. — Ta beseda sv. Očeta je v naših časih izredno pomembna. Socijalisti nočejo poznati domovine, niti narodnosti; norčujejo se iz obeh.

Tudi kmečko ljudstvo je vedno manj navezano na rodno zemljo. Velikanske množice, ki se selijo iz vasi v mesta, ki zapuščajo svoj dom in se podajajo v daljno tujino, ki napolnjujejo ladije na poti v Ameriko, to jasno izpričujejo.

Sv. Oče posebno poudarjajo dolžnost imovitih ljudi trditi, da premoženje ne sme služiti samo posamniku, marveč da se mora uporabljati v splošni blagor. Posamniki niso neomejeni lastniki svojega premoženja, marveč le upravitelji Božji. „Kdor je prejel večjo množico premoženja telesnega ali dušnega, prejel jo je zato, da jo rabi v svoje spopolnenje, pa tudi kot služabnik Božje previdnosti drugim v korist“. (Okr.) — Posebno naglašajo, da se mora država potezati za reveže: „Rod bogatinov, ki je s svojimi posadkami ograjen, manj potrebuje javne brambe: ubogo ljudstvo, katerega nikakor ne varujejo lastne moči, je najbolj navezano na državno varstvo (okr.) Te besede bi nabil na vsako carsko palačo, na vse gradove imenitnikov, vklesal bi jih v vse postavadajavne zbornice in dal bi jih kot najboljši nauk vsakemu zastopniku krščanskega ljudstva, vsakemu poslancu na pot. — Če bi se vsi tisti, ki trdijo, da zastopajo katoliška načela, ravnali po tem navodilu, potem bi socijalistom kmalu ovrgli očitaje, da delamo le zase. Socijalisti sedaj ne zaupajo nikomur in vse stranke napadajo najboljše katoliške duhovnike, najmanj pa — žide. Pri brusnem katshodu so letos 30. jul. — 1. avg. sprejeli v resolucijo o delavskem vprašanju, naj se vpelje osemurno delo po rudokopih in kemičnih tvornicah, naj se da delavcem volilna pravica (po delavskih komorah) i. t. d. v obče so mnogo dobrega sklenili glede delavskega stanu. Vse to je praški list „Socialni demokrat“ v svoji zadnji št. dné 17. t. m. priznal, toda zraven je pristavil, da je vse to le slepilo. „Volkom ne bomo nikadar zaupali, ker vemo, da ne opusti svoje krvoločnosti“. Tako se končuje dotični članek. Katoličanom je treba tem napadalcem v dejanju pokazati, da to ni res, da smo v Kristusu vsi jedna družina, da so reveži naši bratje, da umevamo pravo ceno bogastva in premoženja in da je porabljamone samo zase, marveč tudi za druge.

To so nauki sv. Očeta v zadnji okrožnici, nauki katoliški. Če se ti vkorenijo v nas, potem so vsa druga vprašanja o delavskem času, o plačih, o starostnem zavarovanju i. t. d. takoj rešena. Prva stvar je torej, da se družba vrne k Bogu, da se obnovi v krščanstvu. Država je dosedaj cerkvi jedno pravico za drugo jemala; vzela ji je zakonsko pravico, ugrabila mnogo premoženja, vzela šolo, vtikati se jela v vzgojo duhovnikov, v upravljanje cerkvenega premoženja, sploh v vse cerkveno življenje. Mej tem

se pa ni brigala zato, da jih na tisoče propade revščini; zanemarjala je prvo in jedino nalogo, svojo — skrb za splošni blagor. Liberalizem jo je ševal proti cerkvi in jo odvrčal od njenega pravega dela. Morda bo kmalu prepozno opominjati države, naj krenejo na pravo pot. Usodni boj lahko kmalu nspoči. Kedo bo zmagal? Za končno zmago se ne moremo bati, ker je zagotovljena cerkvi, in kedo bo zmagal v tem ali onem kraju, ali za nekaj časa, — ne vemo. Gorje nam, če bo naša malomarnost vzrok, da zmaga socijalizem! Da se to ne zgodi, združujmo se; delavska in druga društva so potrebna. Pri tem pa ne pozabimo, da smo navezani drug na drugega, da je drug drugemu potreben. V skupni zvezi branimo domača tla pohlepnim tujcem, in v skupnem navdušenju pojmo vsi: „Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!“ — Pred vsem nam je treba živega verskega prepričanja. Vsak prični pri sebi v tem obziru in deluj, koder mu je mogoče.

Iz verskih tal vzrasteti dve drevesi krščanske pravičnosti in ljubezni in v njihni senci bo mirno poleg drugih stanov hladil se tudi delavski stan osrečen in zadovoljen.

Po tem govoru je posl. Povše zahvalil navzoče, kapelan L. Rihar v imenu vč. kriškega župnika pa vse govornike in nato se je prijazni shod zvršil. Bog daj, da ne bi ostal brez uspehov!

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. avgusta.

Poljski glas proti gimnaziji v Celju.

Nemški listi se veselo, da se je poljski list „Przeгляд“ izjavil proti gimnaziji v Celju. Ta list dvomi, da bi bila slovenska gimnazija v po večini nemškem Celju potrebna. Ne more se odobravati, da bi se osnovala ta gimnazija, ako ne gre le za zadovoljitev slovenskih potreb v šolskih stvarih, temveč za poslovenjenje nemškega mesta. Zato naj bi se gimnazija osnovala kje drugje. Taka vprašanja se morajo presojati le s stališa pravičnostje in po dejanskih potrebah in zmožnostih dotičnih narodnostij. Da bi se pa šole snovale samo za propagando, se mora obsojati. Poljski bi takega postopanja v škodo Nemcem ne mogli podpirati. — Poljski list se torej sklicuje na potrebo in pravičnost. Mi mislimo, da je potreba dovolj dokazana, ako je večina učencev na celjski gimnaziji slovenske narodnosti. Šola mora biti pač tako vrejena, da ugaja izobraževalnim potrebam večine učencev. Pravično bode pa tudi, da Slovenci dobe slovensko gimnazijo, ker je okoliš, za katerega je ta šola namenjena, skoro čisto slovensk. Šola vendar ni le za meščane. Kar pa kvasi poljski list o sposobnostih posamičnih narodnostij, s tem se pa mi nikakor ne vjemamo. Po naših mislih bi bilo pač narobe svet, ko bi vlada le naprednejše narode posebno podpirala; v prvi vrsti se morajo tisti podpirati, ki so zaostali. Kar se pa tiče duševnih sposobnostij, pa pač tudi štajarski Slovenci ne stoje ničesa za štajarskimi Nemci, a jih še nadkriljujejo. Sploh je pa to nov dokaz, da Poljaki naših razmer ne poznajo ali jih pa poznani nočejo. Sploh pa imenovani list ne izraža mnenja Poljakov, ker je vladno glasilo in mu je namen, poljsko kolo v državnem zboru ohranjati v tesni zvezi z nemško levico.

Celjska gimnazija. Dunajski „Vaterland“ je izvedel, da je slovenska gimnazija v Celju že zagotovljena, Nemcem se je pa dovolilo neko drugo kompenzacijo. Sicer pa „Vaterland“ sam pravi, da ne more jamčiti, če je to resnica. V Aussee, kjer biva predsednik zbornici poslancev, so bili prišli učni minister, celjski poslanec Foregger in pa grof Stürgh. Ti možje so se najbrže kaj posvetovali zastran celjske gimnazije. Kakšen je bil uspeh teh posvetovanj, se bode kmalu pokazalo. Liberalni listi bodo morali v kratkem svojo pisavo prevrniti o tem vprašanju, če se Slovencem misli kaj dovoliti, da na to pripravijo javno mnenje. Pred vsem seveda bodo morali povedati, kaka kompenzacija se je Nemcem dovolila, da pomirijo razburjene nemške duhove.

Palacky Mladočehom ni bil priljubljen, dokler je bil živ, ali sedaj se zanj začenjajo naučevati. Mladočeški listi pozivljejo češki narod, da čez štiri leta postavi spomenik ob stoletnici rojstva Palackega v njegovem rojstvenem kraju Hodslavici pri Novem Jičinu. Mladočeški listi pišejo, da mora biti odkritje tega spomenika začetek velicega boja, da Čehi pridobé zopet Novi Jičin in druge pomembne občine.

